

JAARVERSLAG 1987

Mijnheer de Minister,

De statutaire vergaderingen (drie plenaire en zes sectievergaderingen) hebben plaatsgehad in de lokaliteiten van het Paleis der Academiën in Brussel op 26 januari, 25 mei en 26 oktober 1987.

Lezingen gehouden op de plenaire vergaderingen :

R. MANTOU : *Notes sur la langue des actes en français antérieurs à 1271 et conservés dans les provinces de Flandre orientale et de Flandre occidentale.*

R. WILLEMYNS : *In Memoriam A. Van Loey.*

J. GOOSSENS : *pV(...), een Zuidnederlandse, Oostnederlandse, Noordwestmoezelfrankische en Waalse benaming voor de kweek.*

J. GERMAIN : *La Conférence des N.U. sur la normalisation des noms géographiques : son histoire et ses réalisations.*

Lezingen gehouden in de Vlaamse afdeling :

J. TAELDEMAN : *Dialectovergangen in ruraal Vlaanderen.*

Uit socio-dialectologisch onderzoek in overgangsgebieden in ruraal Vlaanderen blijkt dat, in tegenstelling tot wat sociolinguïsten als Trudgill beweren, dialectovergangen zich soms abrupt voltrekken. Bijgevolg zijn lineaire dialectgrenzen niet altijd toe te schrijven aan idealisering vanwege de dialectonderzoeker; soms zijn ze een harde realiteit. Lineaire grenzen blijken voor een groot

deel af te hangen van de subjectieve reactie van de dialectspreker op een ontstane tegenstelling. Wanneer men zich sociaal wenst te profileren via een dialecttegenstelling, heeft er nl. polarisering plaats. In zulke gevallen is er steeds een hoog bewustzijn van de dialecttegenstelling in het geding.

De tekst van deze lezing verschijnt in de *Handelingen* van het 39ste Nederlands Filologencongres (1987).

L. VAN DURME : *Toponymie en de abdij van Dikkelvenne.*

De oude Sint-Pietersabdij van Dikkelvenne aan de Schelde (O.-VI.), volgens de legende in 733 door de heilige *Hilduardus* (samen met de heilige *Christiana*) gesticht, verhuisde al in 1081 (1096) naar Geraardsbergen.

Langs toponymische weg kon de oude abdij in 1986 precies gelokaliseerd worden. De plaatsnamen *hof van Anchin* 1663/64, *de Rotse* 1663/64 en vooral *Steenborn*, blijkbaar de oude naam van het sticht, fungeerden hierbij als 'indirect' waardevolle indicator.

De plaats ligt op een z.g. Scheldeterras en sluit aan bij de oude civiele bewoningskern Dikkelvenne *Tichuinni* 870 kop. 11de eeuw, wellicht een plaatsnaam van het prehistorische *-injo*-type, wat niet wordt tegengesproken door een eerste archeologische proefgraving.

Uit een toponymische terreinverkenning bleek verder dat die bewoningskern, net als het abdieterrein, vroeger veel dichter bij de Schelde lag dan nu het geval is. Naar een oude Scheldemeander verwijst maar al te duidelijk *dHaude Schelde* 1718, nu een sloot. Voortgezet archivalisch onderzoek zal wellicht tal van aanvullende belangwekkende gegevens prijsgeven. Zowel de takken 'abdij Geraardsbergen', 'kerk Dendermonde' (waar Hilduardus en Christiana later intens vereerd werden) als 'abdij Anchin' (die naderhand een deel van het Dikkelvense abdiopatrimonium zou erven) dienen nog exhaustief geëxploreerd te worden.

Dank zij het toponymische onderzoek kan de archeologie nu evenwel volop aan de slag. De laat-Merovingische kontekst, eventuele brandlagen refererend naar de Noormannentijd, de kerstening van ruraal Zuid-Oost-Vlaanderen, een Merovingisch abdijskerkje, kortom een onbekende brok Scheldebeschaving, dit zijn

allemaal perspectieven die de voortzetting van het aangevatte bodemonderzoek verantwoorden.

K. ROELANDTS : *Van allomorfe naar betekenisonderscheidend suffix in Boomse diminutieven.*

Het gaat om minimale woordparen waarbij het diminutiefsuffix een distinctieve functie heeft; uit de vorm van het diminutiefsuffix alleen is de grondvorm van het woord te herkennen. Vbb. spuit-spitje vs. sport - spitteke; erwt - etje vs. hert (et) - etteke. Het onderscheid berust op de tegenstelling lange - korte syllaben. Spreker veronderstelt dat in het Mnl. na een lange syllabe -kin volgde, na een korte -ekin.

De tekst van deze lezing is verschenen in *Taal en Tongval* 1987.

In de Waalse afdeling werden drie lezingen gehouden.

Het *Bestuur van de Commissie* voor de periode mei 1987 tot mei 1989 is als volgt samengesteld : V. F. VANACKER, voorzitter; R. MANTOU, ondervoorzitster; J. GOOSSENS, voorzitter Vlaamse afdeling; R. MANTOU, voorzitster Waalse afdeling; J. TAELEMAN, secretaris Vlaamse afdeling; J. GERMAIN, secretaris Waalse afdeling; F. DEBRABANDERE, secretaris-generaal.

De *Handelingen* LIX (1986) werden geruild met een aantal tijdschriften en wetenschappelijke instellingen (zie lijst). De door aankoop of ruil verkregen werken werden gedeponeerd in onze bibliotheek, die ondergebracht is in de bibliotheek van de Koninklijke Academie voor Wetenschappen, Letteren en Schone Kunsten van België. Honderd exemplaren werden de wetenschappelijke centra van de Belgische universiteiten ter beschikking gesteld, ten behoeve van vorsers en studenten.

Inzake *straatnaamgeving* werd de Commissie in 1987 door talrijke Brusselse, Waalse en Duitstalige gemeenten geraadpleegd.

De Commissie heeft de *taalkundige revisie van de geogra-*

fische namen van de stafkaarten die door het Nationaal Geografisch Instituut uitgegeven worden, voortgezet. Voor de Vlaamse afdeling heeft het Instituut voor Naamkunde in Leuven onder leiding van K. ROELANDTS advies uitgebracht i.v.m. 332 toponiemen uit de volgende 21 gemeenten in de provincies Antwerpen en Limburg : Arendonk, Baarle-Hertog, Beerse, Brecht, Hamont-Achel, Hoogstraten, Lille, Lommel, Malle, Merksplas, Mol, Oud-Turnhout, Ravels, Retie, Rijkevorsel, Schilde, Turnhout, Voeren, Vosselaar, Wuustwezel, Zoersel.

Bij de Waalse afdeling gebeurde het onderzoek onder leiding van J. HERBILLON.

Met de meeste hoogachting,

Brugge, 31 december 1987.

De voorzitter,

V. F. VANACKER.

De secretaris,

F. DEBRABANDERE.